

GRADIVO ZA JAVNO RAZPRAVO (25. 10. 2018 – 26. 11. 2018)

PRAVILNIK O SPREMLJANJU POSLOVANJA SOCIALNIH PODJETIJ

I. UVOD

1. Ocena stanja in razlogi za sprejem pravilnika

1.1 Ocena stanja

Zakon o socialnem podjetništvu (v nadaljnjem besedilu: ZSoP) je bil sprejet marca 2011 in se je začel uporabljati januarja 2012. V obdobju od sprejemna zakona do decembra 2014 je bilo za področje socialnega podjetništva pristojno Ministrstvo za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti, ki je v tem obdobju tudi zbiralo vse predloge, ki so jih nanj naslavljali predstavniki socialnih podjetij in zainteresirane javnosti. Od 1. januarja 2015 dalje pa je za področje socialnega podjetništva pristojno Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo.

Slednje je pripravilo predlog Zakona o spremembah in dopolnitvah Zakona o socialnem podjetništvu (ZSocP-A), ki je bil sprejet 15. 2. 2018 in je stopil v veljavo 15. 3. 2018. Osnovni namen spremembe zakona je odpraviti tiste zakonske pomanjkljivosti, ki so v praksi nepridobitne pravne osebe odvrčale od registracije statusa socialnega podjetja v skladu z določbami tega zakona, npr. delitev na A in B tip socialnih podjetij, zahtevo po zaposlitvi določenega števila oseb v socialnem podjetju, administrativne ovire za pridobitev in ohranitev statusa socialnega podjetja, omejitev vrst dejavnosti, ki jih socialna podjetja lahko opravljajo in omejitev registracije statusa socialnega podjetja za pravne osebe s statusom invalidskega podjetja in zaposlitvenega centra.

Skladno s spremembo zakona pristojno ministrstvo pripravlja tudi predloge podzakonskih aktov, in sicer 33. člen Zakona o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11, 90/14 – ZDU-1I in 13/18) ministrstvu nalaga pripravo podzakonskega predpisa opredeljenega v četrtem odstavku 21. člena. Podzakonski akt oziroma Pravilnik o spremljanju poslovanja socialnih podjetij bo nadomestil obstoječi pravilnik (Uradni list RS, št. 35/13).

S predlogom podzakonskega akta želi ministrstvo podrobneje opredeliti načine spremljanja poslovanja socialnih podjetij in izpolnjevanja pogojev za pridobitev oziroma ohranitev statusa socialnega podjetja, določiti podrobnejšo vsebino vloge za registracijo statusa socialnega podjetja, dokazil in poročil o začetku poslovanja dejavnosti in zagotavljanju družbenih učinkov socialnega podjetja ter pogoje na podlagi katerih so socialna podjetja upravičena do spodbud iz posameznega ukrepa spodbujanja razvoja socialnega podjetništva ter pogoje na podlagi katerih so socialna podjetja upravičena do posebnih spodbud iz Zakona o socialnem podjetništvu.

Trenutno je v Republiki Sloveniji registriranih 258 socialnih podjetij. Poleg teh v Republiki Sloveniji deluje veliko število pravnih oseb, ki jih v skladu z opredelitvijo socialnega podjetništva lahko uvrščamo med socialna podjetja, a se niso odločila za registracijo statusa.

1.2 Razlogi za sprejem pravilnika

Sprejem pravilnika je nujen zaradi določil 33. člena Zakona o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11, 90/14 – ZDU-1I in 13/18).

II. BESEDILO ČLENOV

Na podlagi četrtega odstavka 21. člena Zakona o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11, 90/14 – ZDU-1I in 13/18) izdaja minister za gospodarski razvoj in tehnologijo

P R A V I L N I K

o spremljanju poslovanja socialnih podjetij

1. člen (področje urejanja)

Ta pravilnik ureja:

- načine spremljanja poslovanja socialnih podjetij in izpolnjevanja pogojev, določenih v Zakonu o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11, 90/14 – ZDU-1I in 13/18; v nadaljnjem besedilu: zakon);
- vsebino vloge in prilog k vlogi za registracijo nepridobitne pravne osebe, ki namerava poslovati kot socialno podjetje, določenih v 14. členu zakona;
- dokazila in poročila o pričetku opravljanja dejavnosti, poročanje in roke poročanja;
- pogoje na podlagi katerih so upravičenci iz 35. člena zakona upravičeni do spodbud iz posameznega ukrepa spodbujanja razvoja socialnega podjetništva;
- pogoje na podlagi katerih so socialna podjetja upravičena do posebnih spodbud za zaposlovanje drugih najbolj ranljivih skupin na trgu dela iz 37. člena zakona in posebnih spodbud za poslovanje iz 38. člena zakona;
- načine spremljanja upravičenosti in poročanja socialnih podjetij, ki so upravičena do spodbud za zaposlovanje drugih najbolj ranljivih skupin na trgu dela in posebnih spodbud za poslovanje;
- načine izvajanja nadzora nad porabo finančnih sredstev iz naslova spodbud in oprostitev, ki jih socialno podjetje prejme na podlagi zakona ter načine vrnitve neupravičeno pridobljenih ali nepravilno porabljenih spodbud ali neizkoriščenih sredstev s pripadajočimi obrestmi;
- pogoje, ki jih morajo izpolnjevati pravne osebe javnega ali zasebnega prava za izvajanje posameznih ukrepov oziroma za izvajanje storitev iz ukrepov (v nadaljnjem besedilu: izvajalske organizacije).

2. člen

(način spremljanja poslovanja socialnih podjetij in izpolnjevanja pogojev za ohranitev statusa socialnega podjetja)

(1) Ministrstvo, pristojno za gospodarski razvoj in tehnologijo (v nadaljnjem besedilu: ministrstvo) pričetek poslovanja, poslovanje socialnih podjetij ter izpolnjevanje pogojev za ohranitev statusa socialnega podjetja spremlja na podlagi:

- akta o ustanovitvi socialnega podjetja;

- vpogleda v Poslovni register Slovenije, ki ga vodi Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (v nadaljnjem besedilu: AJPES);
- letnih poročil;
- ocene nadzornih organov socialnih podjetij, ki je priloga letnega poročila socialnega podjetja;
- poročil z dokazili, ki so jih socialna podjetja dolžna posredovati v obliki in rokih, kot jih določa 19. člen zakona in 4. člen tega pravilnika;
- poročil z dokazili izvajalcev posameznih ukrepov (v nadaljnjem besedilu: izvajalec ukrepa) programa ukrepov za izvajanje strategije razvoja socialne ekonomije (v nadaljnjem besedilu: program);
- seznama socialnih podjetij, ki AJPES-u ne predložijo letnega poročila v rokih, določenih z zakoni, ki urejajo roke predložitve letnih poročil za posamezno pravno organizacijsko obliko;
- obvestil Finančne uprave Republike Slovenije o ugotovljeni odgovornosti socialnega podjetja za posebno hud davčni prekršek;
- revizijskih poročil;
- prejetega pisnega dokumenta s strani nadzornega organa socialnega podjetja o odpovedi statusu socialnega podjetja;
- drugih prejetih poročil nadzornih organov, izvajalcev ukrepov programa in izvajalskih organizacij.

(2) Ministrstvo lahko socialnemu podjetju skladno z določili 20. člena zakona z odločbo odvzame status socialnega podjetja ter ga izbriše iz evidence socialnih podjetij. Pravnomočno odločbo o odvzemu statusa socialnega podjetja ministrstvo posreduje pristojnemu registracijskemu organu in Ministrstvu za javno upravo.

3. člen

(vloga za registracijo nepridobitne pravne osebe, ki namerava poslovati kot socialno podjetje)

(1) Akt o ustanovitvi socialnega podjetja mora vsebovati obvezne sestavine navedene v 12. členu zakona. Pri tem morajo biti v aktu o ustanovitvi jasno opredeljeni načini uresničevanja vseh načel socialnega podjetništva navedenih v drugem odstavku 3. člena zakona.

(2) K vlogi za registracijo nepridobitne pravne osebe, ki namerava poslovati kot socialno podjetje ali k vlogi za registracijo spremembe akta o ustanovitvi, s katerim se nepridobitna pravna oseba preoblikuje v socialno podjetje ustanovitelj kot dokazilo o višini morebitnih sredstev za začetek dela oziroma vrednosti premoženja nepridobitne pravne osebe priloži tudi kopijo potrdila o vplačilu ustanovnega kapitala na začasni račun nepridobitne pravne osebe, ki namerava poslovati kot socialno podjetje, s pripisom »kopija enaka originalu« ali popis premoženja nepridobitne pravne osebe. Višino morebitnih sredstev za začetek dela oziroma vrednosti premoženja določajo zakoni, ki urejajo pravno organiziranost posamezne vrste nepridobitne pravne osebe.

4. člen

(dokazila o pričetku opravljanja dejavnosti)

(1) Dokazilo o pričetku opravljanja dejavnosti, ki ga socialno podjetje posreduje ministrstvu po preteku enega leta od pridobitve statusa socialnega podjetja, pri čemer se eno leto oziroma 365 dni šteje od dneva pridobitve statusa socialnega podjetja, mora vsebovati:

- Navedbo vrste dejavnosti skladno z aktom o ustanovitvi socialnega podjetja in standardno
- klasifikacijo dejavnosti (SKD) ter opis aktivnosti povezanih z opravljanjem dejavnosti;
- Datum začetka izvajanja dejavnosti socialnega podjetništva;

- Višino morebitnih prihodkov iz opravljanja dejavnosti socialnega podjetništva v prvem letu poslovanja;
- Višino morebitnih dodeljenih javnih sredstev, spodbud oziroma oprostitev namenjenih;
- za opravljanje dejavnosti socialnega podjetništva v prvem letu poslovanja;
- Kontaktne podatke socialnega podjetja vključno z elektronskim naslovom.

(5) Ministrstvo lahko od socialnega podjetja zahteva dodatna pojasnila k priloženim poročilom in dokazilom. Dodatna pojasnila socialno podjetje posreduje ministrstvu v roku 15 dni od datuma prejetja zahteve.

5. člen

(določitev pogojev za upravičence do spodbud iz posameznega ukrepa spodbujanja razvoja socialnega podjetništva)

(1) Izvajalec ukrepa, ki za spodbude iz posameznega ukrepa spodbujanja razvoja socialnega podjetništva iz 32. člena zakona zagotavlja sredstva iz proračuna Republike Slovenije in iz drugih domačih ali evropskih virov, v programu za posamezni ukrep določi splošne pogoje, na podlagi katerih so upravičenci upravičeni do teh spodbud.

(2) Dodatne pogoje, po katerih so upravičenci upravičeni do spodbud iz prejšnjega odstavka, določi izvajalec ukrepa ter jih objavi v okviru javnega povabila, javnega razpisa ali drugega akta za dodeljevanje spodbud oziroma sredstev iz proračuna Republike Slovenije in iz drugih domačih ali evropskih virov.

(3) O objavi in pričetku izvajanja spodbud iz posameznega ukrepa spodbujanja razvoja socialnega podjetništva izvajalec ukrepa obvesti ministrstvo najkasneje v roku 15 dni od objave javnega povabila, javnega razpisa ali drugega akta za dodeljevanje spodbud oziroma sredstev iz proračunskih oziroma evropskih virov.

6. člen

(določitev pogojev, na podlagi katerih so socialna podjetja upravičena do posebnih spodbud in spremljanje upravičenosti in poročanja socialnih podjetij, ki so upravičena do posebnih spodbud iz 37. in 38. člena zakona)

(1) Izvajalec ukrepa, ki za posebne spodbude iz 37. in 38. člena zakona zagotavlja sredstva iz proračuna Republike Slovenije in iz drugih domačih ali evropskih virov, v programu za posamezni ukrep določi splošne pogoje, na podlagi katerih so socialna podjetja upravičena do teh spodbud.

(2) Dodatne pogoje po katerih so socialna podjetja upravičena do spodbud iz prejšnjega odstavka, določi izvajalec ukrepa ter jih objavi v okviru javnega povabila, javnega razpisa ali drugega akta za dodeljevanje spodbud oziroma sredstev iz proračuna Republike Slovenije in iz drugih domačih ali evropskih virov.

(3) Spremljanje upravičenosti in poročanja socialnih podjetij, ki prejmejo posebne spodbude iz 37. in 38. člena zakona, izvaja izvajalec ukrepa na podlagi pisnih poročil nosilca projekta. Vsebina in roki poročanja se določijo s pogodbo o izvedbi projekta, ki jo skleneta izvajalec ukrepa ter nosilec projekta. Nosilec projekta je socialno podjetje, ki prejme posebne spodbude iz 37. in 38. člena zakona na podlagi javnega povabila, javnega razpisa, javnega naročila ali drugega akta za dodeljevanje spodbud oziroma sredstev iz nacionalnih oziroma evropskih virov.

(4) Izvajalec ukrepa o višini danih posebnih spodbud iz 37. in 38. člena zakona na nivoju posameznega nosilca projekta poroča ministrstvu, ki je upravljavec posamezne sheme državne pomoči, v skladu z uredbo, ki ureja posredovanje podatkov in poročanje o dodeljenih državnih pomočeh in pomočeh po pravilu »de minimis«. Izvajalec ukrepa poroča o višini danih posebnih spodbud iz 37. in 38. člena zakona tudi za morebitne izvajalske organizacije iz 10. člena tega pravilnika, in sicer na nivoju posameznega nosilca projekta.

7. člen

(način izvajanja nadzora nad porabo finančnih sredstev iz naslova spodbud in oprostitev ter način vrnitve neupravičeno pridobljenih ali nepravilno porabljenih spodbud ali neizkoriščenih sredstev s pripadajočimi obrestmi)

(1) Izvajalec ukrepa opredeli način izvajanja nadzora nad porabo finančnih sredstev iz naslova spodbud in oprostitev ter način vrnitve neupravičeno pridobljenih ali nepravilno porabljenih spodbud ali neizkoriščenih sredstev s pripadajočimi obrestmi v pogodbi o izvedbi projekta, ki jo skleneta izvajalec ukrepa ter nosilec projekta.

(2) Izvajalec ukrepa je dolžan poročati ministrstvu o vrsti in namenu dodeljenih sredstev socialnim podjetjem do 31. marca tekočega leta za preteklo leto.

(3) Izvajalec ukrepa je dolžan poročati ministrstvu o nenamenski porabi javnih sredstev iz naslova spodbud oziroma sredstev iz naslova oprostitev in olajšav v roku 30 dni od datuma, ko je izvajalec ukrepa odstopil od pogodbe o izvedbi projekta zaradi ugotovitve nenamenske porabe sredstev. K poročilu izvajalec ukrepa priloži kopijo pogodbe o izvedbi projekta, ki je bila razvezana, obvestilo, s katerim je seznanil nosilca projekta o ugotovitvah, na podlagi katerih so nastopili pogoji za razvezo pogodbe ter kopijo zahtevka za vračilo sredstev s pripadajočimi zakonskimi zamudnimi obrestmi.

(4) Izvajalec ukrepa v okviru poročanja iz drugega in tretjega odstavka tega člena izkaže tudi podatke in predloži dokazila na ravni morebitnih izvajalskih organizacij.

8. člen

(pogoji, ki jih morajo izpolnjevati izvajalske organizacije)

(1) Izvajalec ukrepa lahko izvajanje posameznega ukrepa in izvajanje storitve iz ukrepa odda izvajalskim organizacijam na podlagi predpisov, ki urejajo javno naročanje.

(2) Splošne, posebne ter dodatne pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izvajalske organizacije določi izvajalec ukrepa ter jih objavi v okviru javnega naročila.

9. člen

(izredno poročanje)

(1) Izvajalci ukrepov, ki socialnim podjetjem dodeljujejo sredstva iz proračuna Republike Slovenije in iz drugih domačih ali evropskih virov po zakonu ali drugih predpisih, ki določajo spodbude za poslovanje socialnih podjetij, so dolžni na zahtevo ministrstva posredovati izredna poročila o vrsti in namenu dodeljenih sredstev socialnim podjetjem ter posredovati druge zahtevane podatke in pojasnila, vezana na dodeljena sredstva socialnim podjetjem. Izredna poročila izvajalcev ukrepov morajo izkazovati tudi vse zgoraj zahtevane podatke in pojasnila za morebitne izvajalske organizacije. Roke posredovanja izrednih poročil, podatkov in pojasnil določi ministrstvo v svoji zahtevi.

(2) Socialno podjetje na vsako zahtevo ministrstva posreduje izredna poročila in mu omogoči vpogled v poslovanje, ki je povezano z opravljanjem dejavnosti socialnega podjetništva ter kadarkoli posreduje zahtevane podatke in pojasnila. Roke posredovanja izrednih poročil, podatkov in pojasnil določi ministrstvo v svoji zahtevi.

(3) Izvajalci ukrepov lahko za namen priprave izrednih poročil iz prvega odstavka tega člena opravijo na podlagi predhodnega obvestila tudi kontrolo na kraju samem pri nosilcu projekta, kar se dogovori s pogodbo o izvedbi projekta. V primerih kontrole na kraju samem bo nosilec projekta omogočil vpogled v računalniške programe, listine in postopke v zvezi z izvajanjem projekta. Nosilec projekta se obvezuje, da bo sodeloval pri izvedbi teh kontrol ter se nanje ustrezno pripravil.

10. člen

(predložitev letnih poročil socialnih podjetji)

(1) Socialno podjetje predloži letno poročilo za preteklo poslovno leto AJ PES v rokih predpisanih z zakoni, ki urejajo roke predložitve letnih poročil za posamezno vrsto nepridobitnih pravnih oseb.

(2) Letno poročilo socialnega podjetja mora poleg obveznih elementov, ki jih določajo zakoni, ki urejajo posamezno vrsto nepridobitnih pravnih oseb, vsebovati tudi vse elemente navedene v tretjem in šestem odstavku 22. člena zakona.

11. člen
(poročanje AJPES)

(1) AJPES posreduje ministrstvu seznam socialnih podjetij, ki niso predložila letnega poročila za preteklo poslovno leto v rokih predpisanih z zakoni, ki urejajo roke predložitve letnih poročil za posamezno pravno organizacijsko obliko, do:

- 15. aprila tekočega leta za nepridobitne organizacije – pravne osebe zasebnega prava;
- 15. maja tekočega leta za gospodarske družbe in društva, ki niso zavezana k reviziji in
- 15. oktobra tekočega leta za gospodarske družbe in društva, zavezana k reviziji ter za zadruge.

Prehodne in končni določbi

12. člen
(poročanje o družbenih učinkih)

(1) Poročilo o zagotavljanju družbenih učinkov socialno podjetje posreduje ministrstvu skladno z roki in na način, ki ga določa uredba opredeljena v 19. člena zakona.

(2) Socialno podjetje prvo poročilo o zagotavljanju družbenih učinkov posreduje ministrstvu eno leto po uveljavitvi uredbe, ki podrobneje opredeljuje standarde, merila in kazalnike za spremljanje družbenih učinkov iz naslova dejavnosti socialnih podjetij.

13. člen
(posredovanje letnih poročil)

(1) AJPES bo omogočil neposreden elektronski vnos elementov navedenih v tretjem in šestem odstavku 22. člena zakona, ki so del letnega poročila nepridobitnih pravnih oseb s statusom socialnega podjetja v letu, ki sledi letu uveljavitve tega pravilnika.

(2) Do vzpostavitve neposrednega elektronskega vnosa podatkov iz prejšnjega odstavka socialna podjetja posredujejo letna poročila na način in v rokih, predpisanih z zakoni, ki urejajo roke predložitve letnih poročil za posamezno vrsto nepridobitnih pravnih oseb.

14. člen
(prenehanje veljavnosti)

Z dnem uveljavitve tega pravilnika preneha veljati Pravilnik o spremljanju poslovanja socialnih podjetij (Uradni list RS, št. 35/13).

15. člen
(uveljavitev pravilnika)

Ta pravilnik začne veljati petnajsti dan po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.

III. OBRAZLOŽITEV

K 1. členu:

Skladno z zakonskimi določbami Zakona o socialnem podjetništvu (Uradni list RS, št. 20/11, 90/14 – ZDU-11 in 13/18) 1. člen določa področja, ki ga predlagani pravilnik ureja.

K 2. členu:

Določa podrobnejše postopke in načine na osnovi katerih pristojno ministrstvo spremlja poslovanje in ugotavlja izpolnjevanje pogojev za ohranitev statusa socialnega podjetja.

K 3. členu:

Podrobneje opredeljuje vlogo, ki jo predloži nepridobitna pravna oseba pristojnemu registracijskemu organu za pridobitev statusa socialnega podjetja.

K 4. členu:

Podrobneje opredeljuje čas, kdaj mora socialno podjetje predložiti dokazilo o pričetku opravljanja dejavnosti in katera dokazila se prilaga.

K 5. členu:

Podrobneje opredeljuje pogoje za potencialne upravičence oziroma socialna podjetja do spodbud iz posameznega ukrepa spodbujanja razvoja socialnega podjetništva.

K 6. členu:

Podrobneje opredeljuje pogoje za potencialne upravičence oziroma socialna podjetja do posebnih spodbud in spremljanje upravičenosti in poročanja socialnih podjetij v primeru prejema omenjenih spodbud.

K 7. členu:

Podrobneje opredeljuje načine izvajanja nadzora nad porabo finančnih sredstev iz naslova spodbud in oprostitev ter način vrnitve neupravičeno pridobljenih ali nepravilno porabljenih spodbud ali neizkoriščenih sredstev s pripadajočimi obrestmi

K 8. členu:

Podrobneje opredeljuje pogoje, ki jih morajo izpolnjevati izvajalske organizacije, da lahko izvajajo posamezen ukrep spodbud za socialna podjetja.

K 9. členu:

Podrobneje opredeljuje načine izrednega poročanja izvajalskih organizacij oziroma izvajalcev ukrepov na področju socialnega podjetništva pristojnemu ministrstvu.

K 10. členu:

Podrobneje opredeljuje načine predložitve oziroma vsebine letnega poročila nepridobitne pravne osebe s statusom socialnega podjetja.

K 11. členu:

Podrobneje opredeljuje roke predložitve letnega poročila nepridobitne pravne osebe s statusom socialnega podjetja.

K 12. členu:

Uredba o družbenih učinkih še ni uveljavljena, zato s pravilnikom ministrstvo ureja način poročanja, in sicer tako da socialnim podjetjem omogoča ne-poročanje zaradi odsotnosti ustrezne pravne podlage.

K 13. členu:

Opredeljuje način posredovanja letnih poročil AJPES, saj ministrstvo načrtuje elektronski vnos podatkov vseh elementov letnih poročil, ki so opredeljeni v 22. členu Zakona o socialnem podjetništvu. Osnova za vnos podatkov je predloga v priponki.

K 14. členu:

Opredeljuje prenehanje veljavnosti Pravilnika uveljavljenega v letu 2013.

K 15. členu:

Ker niso podani vsebinski razlogi za skrajšanje roka začetka veljavnosti predloga pravilnika se predlaga začetek veljavnosti predloga zakona v petnajstih dneh po objavi v Uradnem listu Republike Slovenije.